

PEL·LÍCULES-SÈRIES

El gato con botas. El último deseo, una extraordinària pel·lícula simbòlica

Daniel Arasa¹

És una obra mestra del seu gènere al nostre temps. Els seus creadors han estat capaços de transmetre una quantitat de reflexions, d'incògnites i de sentiments que van molt més enllà dels films convencionals.

Aquesta pel·lícula és el final d'una llegenda. Com menys si la immensa capacitat creativa dels guionistes no porta a una resurrecció. No seria el primer cas de reencarnacions cinematogràfiques. Aquí, el *Gato con Botas* mor, però en aquesta pel·lícula subtítulada *El último deseo* els seus creadors han estat capaços de transmetre una quantitat de reflexions, d'incògnites i de sentiments que van molt més enllà dels films convencionals i d'allò a que tant acostumats ens té Hollywood en els darrers anys: el cinema de pur entreteniment, "palomitero", buit de contingut, simple passatemps.

Per a situar, anem als antecedents, sobretot per a aquells lectors que ja hagin oblidat els contes d'infantesa. *El gato con botas* original és la narració de Charles Perrault, publicada el 1697 dins una recopilació que va titular *Cuentos de mamá ganso*. En morir un pobre moliner només va poder deixar pels seus fills una migradíssima fortuna. A més, el repartiment va ser molt dispar. Pel fill gran va ser el molí, el segon va heretar el ruc, i el darrer es va quedar com a propietari d'un gat. Descontent per la minsa herència rebuda, aquest jovenet se sentia molt neguitós pel seu futur. Estava capficat i abstret quan, inesperadament i superant les regles de la natura, el gat li va parlar dient que ell li resoldria els problemes. Incredul, el jove propietari de la minúscula bèstia li va preguntar com ho faria. El felí només li va demanar dues coses: que li donés unes botes i un sac. I, segueix el conte, amb un gran enginy i audàcia el gat arriba a convertir al seu fins aleshores desventurat amo en ric marquès i després en consort de la princesa del regne.

Amb el temps s'anirien fent diverses versions d'aquell conte, essent la més rellevant la de Ludwig Tieck, de 1797, dins el romanticisme alemany.

Ja en la segona meitat del segle XX, amb el cinema d'animació, seria especialment important el film *El gato con botas* del japonès Kimo Yabuki (1969), que va assolir gran èxit. D'etapes recents tenim *El gato con botas* (2011), *El gato con botas: los tres diablos* (2012), *Las aventuras del gato con*

botas (sèrie TV) (2015) i *El gato con botas: Atrapado en un cuerpo épico* (2017). Finalment, l'actual, *El gato con botas. El último deseo*, estrenada a Espanya el 21 de desembre de 2022. Aquesta última, la que ara analitzem, dirigida per Joel Crawford, és probablement la millor en gairebé tots els aspectes, amb un reconeixement unànime de la crítica. Com a element addicional, destaquem la veu d'Antonio Banderas en el protagonista.

Tractem de no fer gaire spoiler, però aportem uns apunts. En primer lloc, aquesta pel·lícula es pot veure de manera perfectament intel·ligible sense haver vist les anteriors. Són seqüències o continguts independents. L'animació és espectacular. Tracta del tram final de la vida del Gato con botas partint d'una dada fonamental: només li queda una vida. Ja sabem a les nostres latituds que els gats tenen 7 vides, però el del film en tenia 9. Potser són les que els hi atribueixen a altres països. En tot cas, només n'hi queda una, i la vol aprofitar. Un missatge als humans, un paral·lelisme que ja fa pensar. És la única vida i, per tant, l'haig d'aprofitar, i per a fer el bé. Perquè, al film, la mort ja és aquí, a la vora, en aquest cas simbolitzada no per una dona cadavèrica armada d'una dalla sinó per un enorme llop amb dues falç que va perseguint al protagonista.

El fet de plantejar de manera oberta el període final de la vida, tot i no citar la transcendència i una existència futura, deixa clara la importància d'assumir la situació. Només amb això fa que sigui un film també per a adults, no exclusiu de nens. Aquests, evidentment, no captaran de cap manera el rerefons.

El gat viu el conflicte inevitable de la vellesa i l'acostament a la mort, el cops que dona la vida, els esdeveniments complicats. Passa períodes de depressió, de por, d'ansietat. Va comprovant com va perdent possessions externes i,

sobretot, facultats personals. Té limitacions. En un moment fins i tot enterra la seva roba, com expressió de la pèrdua de la identitat, d'allò que el caracteritzava. Ja no pot ser aquell fanfarró, burleta, narcisista enamorat de sí mateix d'èpoques anteriors. Va deixant coses, que no eren les substancials de la vida, però també va trobant-se amb sí mateix.

Però no tot va costa avall. En el declivi també apareix qui l'ajuda, qui és al costat seu de manera incondicional. En aquest cas una gata i un gosset. Li donen estimació i atenció en els seus moments baixos i intenten aixecar-li l'ànim. Un símbol de recuperació és dona quan li afaiten les barbes que el mostraven com un ancià decrepit i per un moment sembla rejuvenir. Això li dona esperances de tornar anar endavant... però la mort segueix a l'aguait. Algunes seqüències mostren situacions que l'obliguen a enfrontar-se a ella. Sap que perdrà i accepta la derrota. En una de les escenes solta el mapa dels desitjos, perquè en situació prèvia a la mort aquells ja no serveixen. Tot i això, agafa l'espasa per a lluitar amb la finalitat de conservar allò que encara té. Algú ha escrit que en la vida de les persones val la pena oblidar-se d'allò que s'ha perdut i concentrar les poques forces disponibles en el que encara es pot mantenir. Així actua el gato con botas abans de morir.

El gato con botas. El último deseo és, per tant, una pel·lícula d'acció i d'aventura, però també un missatge d'esperança, de reflexió sobre la vida, d'acceptació de la pèrdua de capacitats en la darrera etapa, de desprendiment de tot allò no essencial de la persona, de mostra d'amor i solidaritat cap als altres i de reble-la d'ells.

És una obra mestra del seu gènere al nostre temps. Una pel·lícula recomanable. Això sí, a ser possible comunicant a l'espectador que és important estar atén als valors de fons, perquè la trepitant acció pot distreure.

¹ Periodista i escriptor.